

Χαρακτηρισμός χορτολιβαδικής έκτασης που δεν έχει αναγνωρισθεί ως ιδιωτική

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ

ΝΟΜΟΤΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 21 Οκτωβρίου 2009, με την εξής σύνθεση: Α. Θεοφιλοπούλου, Σύμβουλος της Επικρατείας, Προεδρεύουσα, σε αναπλήρωση του Προέδρου του Τμήματος και του αναπληρωτή του Αντιπροέδρου, που είχαν κώλυμα, Μ.Ε. Κωνσταντινίδου, Μ. Γκορτζολίδου, Σύμβουλοι, Ο. Παπαδοπούλου, Χ. Λιάκουρας, Πάρεδροι. Γραμματέας η Π. Μερτζανάκη.

Για να δικάσει την από 15 Οκτωβρίου 2003 αίτηση:

της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία ..., η οποία παρέστη με τον δικηγόρο Γεώργιο Δαούτη (Α.Μ. 1764), που τον διόρισε με πληρεξούσιο,

κατά του Υπουργού Γεωργίας και ήδη αρμοδιότητας Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ο οποίος παρέστη με την Σοφία Διαμαντοπούλου, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Με την αίτηση αυτή η αιτούσα εταιρεία επιδιώκει να ακυρωθούν: 1) η υπ' αριθμ. 27/2003 απόφαση της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής Επιλύσεως Δασικών Αμφισβητήσεων Εφετείου Κρήτης και 2) το υπ' αριθ. πρωτ. 4120/16.7.2003 έγγραφο της Διεύθυνσης Δασών της Περιφέρειας Κρήτης.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως της εισηγήτριας, Παρέδρου Ο. Παπαδοπούλου.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τον πληρεξούσιο της αιτούσας εταιρείας, ο οποίος ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους ακυρώσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση και την αντιπρόσωπο του Υπουργού, η οποία ζήτησε την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου και

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της κρινόμενης αιτήσεως καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο (υπ' αριθμ. 492841/2003 και 597441/2003 έντυπα γραμμάτια παραβόλου).

2. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση ζητείται η ακύρωση (α) της υπ' αριθμ. 27/2003 απόφασεως της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής Επιλύσεως Δασικών Αμφισβητήσεων του Εφετείου Κρήτης, με την οποία έκταση εμβαδού 170.082,78 τμ, ευρισκόμενη στην περιοχή «...» του Δήμου

Αρκαλοχωρίου, χαρακτηρίσθηκε ως χορτολιβαδική, κατά την έννοια του άρθρου 3 παρ. 6β του ν. 998/1979 και (β) της υπ' αριθμ. 4120/16.7.2003 πράξεως του Διευθυντή της Διευθύνσεως Δασών Ηρακλείου, με την οποία γνωστοποιήθηκε στην αιτούσα εταιρεία ότι η προαναφερθείσα έκταση, που χαρακτηρίσθηκε ως χορτολιβαδική με την ανωτέρω απόφαση της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής, «εμπίπτει στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας (παρ. 1 άρθρου 74 [του ν. 998/1979]) γιατί σύμφωνα με τα προσκομισθέντα ... στοιχεία κυριότητάς της δεν έχει αναγνωρισθεί ως ιδιωτική» και ότι κατά της εν λόγω αποφάσεως της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής μπορεί να ασκηθεί αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

3. Επειδή, στην παράγραφο 3 του άρθρου 10 του ν. 998/1979 (Α' 289) ορίζονται τα εξής: «Παρά τη έδρα εκάστου νομού συγκροτείται Επιτροπή Επιλύσεως Δασικών Αμφισβητήσεων, η οποία είναι αρμοδία διά την επίλυσιν διαφορών αναφερομένων εις τον χαρακτήρα περιοχής τινος ή τμήματος της επιφανείας της γης ως δάσους ή δασικής εκτάσεως ή εις τα όρια ταύτης. Επίσης η Επιτροπή αυτή αποφαινεται επί παντός ετέρου θέματος παραπεμπομένου εις αυτήν κατά τας διατάξεις του παρόντος νόμου ... Κατά της αποφάσεως της Επιτροπής ταύτης χωρεί προσφυγή ενώπιον Δευτεροβαθμίου Επιτροπής, εδρευούσης εις την έδραν του οικείου Εφετείου ...». Σύμφωνα δε με την παράγραφο 5 του αυτού άρθρου, «Δί' αποφάσεων του Υπουργού Γεωργίας, δημοσιευομένων εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δύναται να ρυθμίζεται παν θέμα αναφερόμενον εις την λειτουργίαν των κατά το παρόν άρθρον συμβουλίων και επιτροπών, ως και την ενώπιον αυτών διαδικασίαν». Εξ άλλου, στο ίδιο νόμο προβλέπεται η χαρτογράφηση των δασών και των δασικών εκτάσεων και η σύνταξη δασικού χάρτη, ο οποίος, μετά την τήρηση ορισμένης διαδικασίας, κυρώνεται με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας (άρθρο 12), καθώς και η τήρηση γενικού δασολογίου στην Κεντρική Δασική Υπηρεσία και τοπικού δασολογίου σε κάθε Δασαρχείο, όπου καταχωρίζονται τα δάση και οι δασικές εκτάσεις που αποτυπώνονται στον οικείο δασικό χάρτη (άρθρο 13). Περαιτέρω, στο άρθρο 14 του ίδιου νόμου ορίζονται τα εξής: «1. Εάν δεν έχει καταρτισθεί εισέτι δασολόγιον, ο χαρακτηρισμός περιοχής τινός ή τμήματος της επιφανείας της γης ως δάσους ή δασικής εκτάσεως και ο καθορισμός των ορίων τούτων δια την εφαρμογήν των διατάξεων του παρόντος

νόμου, ως και ο προσδιορισμός της κατηγορίας εις ην ανήκει το δάσος ή η δασική έκτασις κατά τας εν άρθρω 4 διακρίσεις, ενεργείται κατ' αίτησιν οιοσδήποτε έχοντος έννομο συμφέρον ή και αυτεπαγγέλτως διά πράξεως του κατά τόπον αρμοδίου δασάρχου. 2. Η κατά την προηγουμένην παράγραφον πράξις, ερειδομένη επί σχετικής εισηγήσεως αρμοδίου δασολόγου και των τυχόν υφισταμένων στοιχείων φωτογραφήσεως και χαρτογραφήσεως της περιοχής ή παντός ετέρου σχετικού στοιχείου, δέον να είναι προσηκόντως ητιολογημένη, δι' αναφοράς εις την μορφολογίαν του εδάφους, το είδος, την σύνθεσιν, την έκτασιν της βλαστήσεως και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά αυτής, τας τυχόν επελθούσας προσφάτους αλλοιώσεις ή καταστροφάς ως και παν έτερον χρήσιμον στοιχείον προς χαρακτηρισμόν της εκτάσεως ... 3. Κατά της πράξεως του δασάρχου περί ης αι προηγούμεναι παράγραφοι, επιτρέπονται αντιρρήσεις του νομάρχου, ως και παντός έχοντος έννομον συμφέρον φυσικού ή νομικού προσώπου ... ενώπιον της κατά το άρθρο 10 παρ. 3 επιτροπής του νομού, εις ον ευρίσκεται η υπό αμφισβήτησιν έκτασις ή το μεγαλύτερον τμήμα αυτής. Η επιτροπή ως και η δευτεροβάθμιος τοιαύτη, λαμβάνουσα υπ' όψιν τον σχετικόν φάκελον και τας προτάσεις του ενδιαφερομένου ως άνω ιδιώτου, νομικού προσώπου ή δημοσίας υπηρεσίας, δυναμένη δε και να διενεργήσει αυτοψίαν προς μόρφωσιν ασφαλεστέρας γνώμης περί της υφισταμένης εν τη περιοχή καταστάσεως, αποφαίνεται ητιολογημένως εντός τριμήνου προθεσμίας από της υποβολής των αντιρρήσεων. 4. Αι κατά την προηγουμένην παράγραφον αποφάσεις των επιτροπών, δι' ων χαρακτηρίζονται περιοχαί τινες ή τμήματα αυτών ως δάση ή δασικά εκτάσεις, λαμβάνονται υποχρεωτικώς υπ' όψιν κατά την μεταγενεστέραν χαρτογράφησιν και την σύνταξιν του δασολογίου της περιοχής ή κατά την συμπλήρωσιν αυτού, συμφώνως προς τα εν άρθροις 12 και 13 οριζόμενα». Τέλος, στο άρθρο 3 του ως άνω ν. 998/ 1979, όπως ίσχυε κατά το χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης πράξεως, ορίζονται τα εξής: «1. Ως δάσος νοείται πάσα έκτασις της επιφανείας του εδάφους, η οποία καλύπτεται εν όλω ή σποραδικώς υπό αγρίων ξυλωδών φυτών ... 2. Ως δασική έκτασις νοείται πάσα έκτασις της επιφανείας του εδάφους, καλυπτομένη υπό αραιάς ή πενιχράς, υψηλής ή θαμνώδους, ξυλώδους βλαστήσεως οιασδήποτε διαπλάσεως ... 3. Εις τα δάση ή τας δασικάς εκτάσεις, αντιστοιχώς, περιλαμβάνονται και αι εντός αυτών οιασδήποτε φύσεως ασκεπείς εκτάσεις, χορτολιβαδικαί ή μη, βραχώδεις εξάρσεις και γενικώς ακάλυπτοι χώροι, καθώς και αι υπεράνω δασών ή δασικών εκτάσεων ασκεπείς κορυφαί ή αλπικαί ζώναι των ορέων και αι άβατοι κλιτύες αυτών ... 4. ... 5. Εις τας διατάξεις του παρόντος νόμου υπάγονται και αι εκτάσεις εκείναι αι οποιαί κηρύσσονται ή έχουν κηρυχθεί δια

πράξεως της αρμοδίας διοικητικής αρχής ως δασωτέαι ή αναδασωτέαι. 6. Δεν υπάγονται οπωσδήποτε εις τας διατάξεις του παρόντος νόμου: α) Αι γεωργικώς καλλιεργούμεναι εκτάσεις, β) Αι χορτολιβαδικαί εκτάσεις, αι ευρισκόμεναι επί πεδινών εδαφών ή επί ανωμάλου εδάφους ή λόφων, εφ' όσον δεν εμπίπτουν εις τας περιπτώσεις της παρ. 3 του παρόντος άρθρου ή δεν έχουν κηρυχθή ένεκα του προστατευτικού αυτών χαρακτήρος ή εξ άλλου λόγου δασωτέαι ή αναδασωτέαι κατά τα εις το άρθρον 38 του παρόντος νόμου οριζόμενα, γ) Αι βραχώδεις ή πετρώδεις εκτάσεις, αι ευρισκόμεναι επί των ως άνω πεδινών ή ανωμάτων ή λοφωδών εδαφών, δ) ... ε) ... στ) ...». Σύμφωνα δε με τις παραγράφους 1, 2 και 3 του άρθρου 74 του αυτού νόμου, όπως ίσχυε κατά το χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης πράξεως, «1. Δημόσια χορτολιβαδικά εδάφη, τα οποία δεν περιλαμβάνονται εντός δασών ή δασικών εκτάσεων, ώστε να αποτελούν μετά της δασικής βλαστήσεως ενιαίον σύνολον κατά τα εν άρθρω 3 παρ. 3 προβλεπόμενα, ουδέ κηρύσσονται ένεκα του προστατευτικού αυτών χαρακτήρος ή εξ άλλου λόγου δασωτέα κατά τα εν άρθρω 38 παρ. 1 έως και 3 οριζόμενα, αφού χαρτογραφηθούν, περιέρχονται, εντός πενταετίας από της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος νόμου, εις την διαχείρισιν της Γενικής Διευθύνσεως Γεωργικής Αναπτύξεως και διατίθενται προς αγροτικήν ή κτηνοτροφικήν εκμετάλλευσιν κατά τας κειμένας διατάξεις ή παραχωρούνται προς εξυπηρέτησιν των εν κεφαλαίω ΣΤ του παρόντος νόμου αναφερομένων σκοπών. 2. Ιδιωτικά χορτολιβαδικά εδάφη τελούνται υπό τας εν παραγράφω 1 συνθήκας διέπονται από της ενάρξεως ισχύος του παρόντος υπό των διατάξεων της αστικής και αγροτικής νομοθεσίας, επιφυλασσομένης της διατάξεως της παραγράφου 2 του άρθρου 62 του παρόντος νόμου. 3. Πάσα αμφισβήτησις περί του χαρακτήρος ή των ορίων εκτάσεως υπαγομένης εις τας διατάξεις των προηγουμένων παραγράφων επιλύεται υπό της κατά το άρθρον 10 παρ. 3 επιτροπής».

4. Επειδή, οι προαναφερθείσες διατάξεις του άρθρου 14 του ν. 998/1979 θεσπίζουν προσωρινά, μέχρι την έγκριση του δασικού χάρτη, ειδική ενδικοφανή διαδικασία για τον χαρακτηρισμό μιας εκτάσεως ως δασικής ή μη, με σκοπό την επίλυση του σχετικού ζητήματος κατά τρόπο δεσμευτικό τόσο για την Διοίκηση όσο και για τους ενδιαφερομένους ιδιώτες. Από το συνδυασμό εξ άλλου των ανωτέρω διατάξεων συνάγεται ότι οι Επιτροπές του άρθρου 10 του ν. 998/1979 είναι αρμόδιες, μεταξύ άλλων, να επιλύουν διαφορές και ως προς το χαρακτηρισμό μιας εκτάσεως ως χορτολιβαδικής ή μη, αδιαφόρως εάν αυτή είναι δημόσια ή ιδιωτική. Οι σχετικές κρίσεις πρέπει, εν όψει των συνεπειών

του χαρακτηρισμού, να είναι προσηκόντως αιτιολογημένες, από πλευράς, ιδίως, της μορφολογίας του εδάφους, του είδους, της συνθέσεως, της πυκνότητας και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της βλαστήσεως, η αιτιολογία δε αυτή μπορεί να προκύπτει και από τα λοιπά στοιχεία του φακέλου. Οι αποφάσεις των ανωτέρω Επιτροπών, με τις οποίες μια έκταση χαρακτηρίζεται ως χορτολιβαδική της παραγράφου 6β του άρθρου 3 και της παραγράφου 1 του άρθρου 74 του ν. 998/1979, προσβάλλονται με έννομο συμφέρον από τον φερόμενο ως ιδιοκτήτη της εκτάσεως αυτής ή από άλλο ενδιαφερόμενο που έχει υποβάλει αίτημα χαρακτηρισμού της, διότι, δυνάμει της ειδικής διατάξεως του προαναφερθέντος άρθρου 74 παρ. 3, είναι δεσμευτικές ως προς τον χαρακτηρισμό της εκτάσεως ως χορτολιβαδικής, ο χαρακτηρισμός δε αυτός είναι εκ του νόμου διάφορος του χαρακτηρισμού της ως γεωργικής και, προκειμένου μάλιστα περί ιδιωτικών εκτάσεων, επιφέρει τις προβλεπόμενες στην παράγραφο 2 του άρθρου 74 συνέπειες (βλ. ΣΕ 986/2009 επτ).

5. Επειδή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, η αιτούσα με την από 20.10.2000 αίτησή της ζήτησε την έκδοση πράξεως χαρακτηρισμού, κατά τη διαδικασία του άρθρου 14 του ν. 998/1979, για έκταση εμβαδού 170.082,78 τμ, ευρισκόμενη στην περιοχή «...» του Δήμου Αρκαλοχωρίου. Κατόπιν των από 14.11.2000 και 20.11.2000 εκθέσεων αυτοψίας, που συνετάγησαν, αντιστοίχως από την Δασοπόνο του Δασονομείου Καστελλίου ... και τον Δασολόγο της Διευθύνσεως Δασών Ηρακλείου ..., εκδόθηκε η 4888/ 21.11.2000 πράξη χαρακτηρισμού του Διευθυντή Δασών Ηρακλείου, με την οποία η έκταση αυτή χαρακτηρίστηκε ως «δημόσια χορτολιβαδική» κατά το άρθρο 3 παρ. 6β και το άρθρο 74 παρ. 1 του ν. 998/1979, με την εξής αιτιολογία: καλύπτεται από φρυγανώδη βλάστηση, δεν κείται μεταξύ δασών και δασικών εκτάσεων ούτε υπέρκειται αυτών και «δεν έχει αναγνωρισθεί ως ιδιωτική» με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας κατόπιν γνωμοδοτήσεως του Συμβουλίου Ιδιοκτησίας Δασών ή με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, εκδοθείσα κατόπιν αντιδικίας με το Δημόσιο ή με παραχωρητήριο του Δημοσίου ή με άλλη πράξη, δυνάμει της οποίας το Δημόσιο αποξενώθηκε των δικαιωμάτων του. Κατά τα διαλαμβανόμενα στην πράξη χαρακτηρισμού, η ανωτέρω έκταση «αποτελεί την κορυφογραμμή μικρής λοφοσειράς η οποία έχει έδαφος αβαθές, άγονο, με κατά θέσεις εμφάνιση επιφανειακών βράχων», η κλίση της κυμαίνεται από 30-50%, καλύπτεται από θύμο, αστοιβίδα, αχινοπόδι και αγκαραθιά, σε ποσοστό 50-70% της συνολικής επιφανείας της, δεν φέρει ίχνη παλαιάς καλλιέργειας, χρησιμοποιείται ως βοσκότοπος, η ευρύτερη δε περιοχή έχει τα ίδια χαρακτηριστικά. Κατά της πράξεως αυτής η

αιτούσα εταιρεία άσκησε αντιρρήσεις ενώπιον της οικείας Πρωτοβάθμιας Επιτροπής Επιλύσεως Δασικών Αμφισβητήσεων, ζήτησε δε τον χαρακτηρισμό της επίδικης εκτάσεως ως γεωργικής. Οι ασκηθείσες αντιρρήσεις έγιναν δεκτές με την 43/2002 απόφαση της Πρωτοβάθμιας Επιτροπής, κατ'αυτής δε ασκήθηκε η 829/13.2.2003 προσφυγή του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης, η οποία έγινε δεκτή με την προσβαλλόμενη 27/2003 απόφαση της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής Εφετείου Κρήτης, που χαρακτήρισε την επίδικη έκταση ως χορτολιβαδική κατά το άρθρο 3 παρ. 6β του ν. 998/1979. Ακολούθως, με την επίσης προσβαλλόμενη 4120/16.7.2003 πράξη του Διευθυντή της Διευθύνσεως Δασών Ηρακλείου γνωστοποιήθηκε στην αιτούσα ότι η προαναφερθείσα έκταση «εμπίπτει στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας (παρ. 1 άρθρου 74 [του ν. 998/1979]) γιατί σύμφωνα με τα προσκομισθέντα ... στοιχεία κυριότητάς της δεν έχει αναγνωρισθεί ως ιδιωτική».

6. Επειδή, ενόψει όσων έγιναν δεκτά ανωτέρω, στη σκέψη 4, η αιτούσα με έννομο συμφέρον και εν γένει παραδεκτώς ζητεί την ακύρωση της προαναφερθείσης 27/2003 αποφάσεως της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής. Απαραδέκτως όμως προσβάλλεται η 4120/16.7.2003 πράξη της Διευθύνσεως Δασών Ηρακλείου, η οποία καθ'ο μέρος γνωστοποιεί την έκδοση της επίμαχης αποφάσεως της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής και ενημερώνει την αιτούσα για τα ένδικα μέσα που προβλέπονται κατ'αυτής έχει χαρακτήρα πληροφοριακού εγγράφου, στερούμενη ως εκ τούτου εκτελεστότητας, καθ'ο δε μέρος διαλαμβάνει κρίσεις για το ιδιοκτησιακό καθεστώς της επίδικης εκτάσεως, ανεξαρτήτως της δεσμευτικότητάς της (πρβλ. ΣΕ 356/2007), δεν γεννά πάντως διοικητική, αλλά ιδιωτική διαφορά.

7. Επειδή, με το άρθρο 10 παρ. 3 του ως άνω ν. 998/1979 προβλέφθηκε, κατά τα προεκτεθέντα, η λειτουργία Επιτροπών Επιλύσεως Δασικών Αμφισβητήσεων, ορίσθηκε δε, ειδικότερα, ότι οι Δευτεροβάθμιες Επιτροπές, οι οποίες εδρεύουν στην έδρα κάθε Εφετείου, είναι τριμελείς και αποτελούνται από τον Πρόεδρο Εφετών και τους οικείους Επιθεωρητές Δασών και Γεωργίας. Με το άρθρο 2 παρ. 27 της υπ'αριθμ. 272961/26.4.1982 κοινής αποφάσεως των Υπουργών Προεδρίας της Κυβερνήσεως και Γεωργίας (Β' 215) διατηρήθηκε η τριμελής σύνθεση των Δευτεροβαθμίων Επιτροπών, ορίσθηκε δε ότι σε αυτές συμμετέχουν αντί του Επιθεωρητού Δασών, δασολόγος της Επιθεωρήσεως Δασών και αντί του Επιθεωρητού Γεωργίας, γεωπόνος της Περιφερειακής Διευθύνσεως Γεωργικής Αναπτύξεως. Ακολούθως, με το άρθρο 2 παρ. 17 της υπ'αριθμ. 347624/21-22.10.1982 κοινής αποφάσεως των ιδίων Υπουργών (Β' 841) στις Δευτεροβάθμιες Επιτροπές προστέθηκε, ως

τέταρτο μέλος, εκπρόσωπος της οικείας συνδικαλιστικής οργανώσεως των υπαλλήλων του Υπουργείου Γεωργίας και ως τέτοια ορίσθηκε, με την υπ' αριθμ. 358523/23-30.12.1983 κοινή απόφαση των ιδίων ως άνω Υπουργών (Β' 763), η Πανελλήνια Ένωση Δασολόγων Δημοσίων Υπαλλήλων (ΠΕΔΔΥ). Οι ως άνω τροποποιήσεις της συνθέσεως της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής Επιλύσεως Δασικών Αμφισβητήσεων εχώρησαν κατ'εφαρμογή των διατάξεων (α) του άρθρου 4 παρ. 2 του ν. 1232/1982 (Α' 22), το οποίο προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Προεδρίας Κυβερνήσεως και του κατά περίπτωση αρμοδίου Υπουργού είναι δυνατό να μετονομάζονται ή και να συγχωνεύονται συμβούλια ή επιτροπές, να περιορίζονται ή να διευρύνονται οι αρμοδιότητες τους και να μεταβάλλεται η σύνθεσή τους ή να ανατίθεται το σύνολο ή μέρος των αρμοδιοτήτων τους σε συνιστώμενα νέα συλλογικά όργανα, (β) του άρθρου 11 του ν. 1256/1982 (Α' 65) και (γ) του άρθρου 5 παρ. 1 του ν. 1288/1982 (Α' 120). Όπως δε έχει κριθεί, η έννοια των διατάξεων των νόμων αυτών είναι ότι η ρήτρα, την οποία θέσπισε η παράγραφος 2 του άρθρου 4 του ν. 1232/1982 για την εφάπαξ έκδοση των προβλεπόμενων ανά Υπουργείο κοινών υπουργικών αποφάσεων, ήρθη με τις μεταγενέστερες διατάξεις των άρθρων 11 του ν. 1256/82 και 5 του ν. 1288/82 και, επομένως, η σύνθεση της προβλεπόμενης στο άρθρο 10 παρ. 3 του ν. 998/1979 Δευτεροβάθμιας Επιτροπής Επιλύσεως Δασικών Αμφισβητήσεων, η οποία είχε διατηρηθεί με την παράγραφο 27 του άρθρου 2 της αποφάσεως κ.υ.α. 272961/1982 ως τριμελής, νομίμως μεταβλήθηκε με την παράγραφο 17 του άρθρου 2 της κ.υ.α. 347624/1982 που εκδόθηκε ενόψει των ανωτέρω διατάξεων και προβλέπει την, πέραν των τριών μελών, συμμετοχή στην Επιτροπή εκπροσώπων των οικείων συνδικαλιστικών οργανώσεων των υπαλλήλων του Υπουργείου Γεωργίας (βλ. ΣΕ 2140/1986 Ολομ). Τέλος, με το άρθρο 2 παρ. 13 της υπ' αριθμ. 393155/22-23.9.1992 κοινής αποφάσεως των Υπουργών Προεδρίας της Κυβερνήσεως, Γεωργίας και Οικονομικών (Β' 579 - διόρθωση σφαλμάτων Β' 271/1993) οι ως άνω Επιτροπές διατηρήθηκαν, ορίσθηκε δε ότι «Αντί του εκπροσώπου της ... ΠΕΔΔΥ, μετέχουν στην σύνθεση των Επιτροπών από ένας Δασολόγος εκ των Δασαρχείων της περιοχής της Επιθεώρησης». Η ανωτέρω κ.υ.α εκδόθηκε κατ'εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 4 του ν. 2026/1992 (Α' 43), στην παράγραφο 2 του οποίου ορίζεται ότι με κοινή απόφαση του Υπουργού Προεδρίας της Κυβερνήσεως και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού «μπορεί να συγχωνεύονται ή και να μετονομάζονται συμβούλια ή επιτροπές, να περιορίζονται οι αρμοδιότητες και να μεταβάλλεται ο αριθμός ή η ιδιότητα των μελών συμβουλίων ή επιτροπών

που θα διατηρηθούν, καθώς και να συνιστώνται νέα συμβούλια ή επιτροπές στα οποία να ανατίθεται το σύνολο ή μέρος των αρμοδιοτήτων καταργούμενων ή συγχωνευόμενων συλλογικών οργάνων». Ενόψει των ανωτέρω, ο προβαλλόμενος λόγος ακυρώσεως, ότι η προσβαλλόμενη απόφαση μη νομίμως εκδόθηκε από τετραμελή επιτροπή, είναι απορριπτός, ως αβάσιμος (βλ. ΣΕ 3457/2009 επτ κ.ά.).

8. Επειδή, με την ισχύουσα στον κρίσιμο εν προκειμένω χρόνο υπ' αριθμ. 272031/4.7.2002 απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, Πρόεδρος της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής Επιλύσεως Δασικών Αμφισβητήσεων Εφετείου Κρήτης ορίσθηκε ο ..., Πρόεδρος Εφετών Κρήτης, με αναπληρωτές του, μεταξύ άλλων, την ..., Εφέτη για την εκδίκαση των υποθέσεων του Νομού Ρεθύμνης, μέλη δε της Επιτροπής ορίσθηκαν ο ..., Δασολόγος, Προϊστάμενος της Διευθύνσεως Δασών Περιφέρειας Κρήτης, με αναπληρωτή του τον ..., η ..., Γεωπόνος, Προϊσταμένη της Διευθύνσεως Γεωργικής Αναπτύξεως Περιφέρειας Κρήτης, με αναπληρώτρια της την ..., και ο ..., Δασολόγος της Διευθύνσεως Δασών Χανίων, με αναπληρωτή του τον .... Δυνάμει της υπουργικής αυτής αποφάσεως, κατά στην κρίσιμη συνεδρίαση της 10.4.2003 στην ανωτέρω Δευτεροβάθμια Επιτροπή μετέσχον η ... ως Πρόεδρος και οι ..., ...και ... ως μέλη. Όπως βεβαιώνεται στην προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή συνεδρίασε κατόπιν της 38/28.3.2003 προσκλήσεως της Προέδρου της και μετέσχε στη συνεδρίαση το αναπληρωματικό μέλος ... επειδή εκωλύετο το τακτικό .... Εξ άλλου, από το σχετικό αποδεικτικό της υπαλλήλου της Διευθύνσεως Δασών Περιφέρειας Κρήτης ... προκύπτει ότι η προαναφερθείσα 38/28.3.2003 πρόσκληση επιδόθηκε νομίμως στο αναπληρωθέν τακτικό μέλος ... την 28.3.2003, αυτός δε δήλωσε εγγράφως ότι κωλύεται να παραστεί κατά τη συνεδρίαση της 10.4.2003 για υπηρεσιακούς λόγους. Επομένως, ο προβαλλόμενος λόγος ακυρώσεως περί κακής συνθέσεως της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής κατά την επίμαχη συνεδρίασή της είναι απορριπτός, ως αβάσιμος.

9. Επειδή, όπως βεβαιώνεται στην προσβαλλόμενη απόφαση, η Δευτεροβάθμια Επιτροπή πραγματοποίησε αυτοψία στην επίδικη έκταση, «παρουσία των διαδίκων προς μόρφωση ασφαλεστέρας κρίσεως», διαπίστωσε δε ότι η έκταση καλύπτεται από φρυγανώδη βλάστηση σε ποσοστό άνω του 50% και δεν φέρει ίχνη παλαιάς καλλιέργειας. Περαιτέρω, μεταξύ των στοιχείων του φακέλου, τα οποία κατά νόμον λαμβάνει υπόψη η Επιτροπή, περιλαμβάνονται οι προαναφερθείσες από 14.11.2002 και 20.11.2000 εκθέσεις αυτοψίας αρμοδίων υπαλλήλων της δασικής υπηρεσίας. Υπό τα δεδομένα αυτά και δοθέντος ότι ο ν. 998/1979 δεν προβλέπει, ως ουσιώδη τύπο της

διαδικασίας, τη σύνταξη εισηγήσεως αρμοδίου δασολόγου ενώπιον της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής που επιλαμβάνεται της προσφυγής, ο λόγος ακυρώσεως με τον οποίο προβάλλεται ότι, κατά παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας, η προσβαλλόμενη εκδόθηκε χωρίς εισήγηση αρμοδίου δασολόγου είναι απορριπτέος, ως αβάσιμος.

10. Επειδή, από τα προεκτεθέντα στοιχεία του φακέλου και ειδικότερα από τις εκθέσεις αυτοψίας της Δασοπόνου του Δασονομείου Καστελλίου ... και του Δασολόγου της Διευθύνσεως Δασών Ηρακλείου ..., την 4888/21.11.2000 πράξη χαρακτηρισμού και τις διαπιστώσεις της αυτοψίας που διενεργήθηκε από την Δευτεροβάθμια Επιτροπή προκύπτει ότι η επίδικη έκταση καλύπτεται από φρυγανώδη βλάστηση, αποτελούμενη από θύμο, αστοιβίδα, αχινόποδι και αγκαραθιά, σε ποσοστό 50-70% της συνολικής επιφανείας της, δεν φέρει ίχνη παλαιάς καλλιέργειας και χρησιμοποιείται ως βοσκότοπος. Υπό τα δεδομένα αυτά, εφόσον δηλαδή συντρέχουν οι κατά νόμον προϋποθέσεις για τον χαρακτηρισμό της εκτάσεως ως χορτολιβαδικής, κατά την έννοια του άρθρου 3 παρ. 6β του ν. 998/1979, η προσβαλλόμενη απόφαση αιτιολογείται νομίμως και επαρκώς. Την αιτιολογία δε αυτή δεν κλονίζει η κρίση της οικείας Πρωτοβάθμιας Επιτροπής, η οποία, επικαλούμενη την αυτοψία που πραγματοποίησε, καίτοι συνομολογεί ότι η επίδικη έκταση «καλύπτεται από φρυγανώδη

βλάστηση» και φέρει «εγκαταστάσεις για κτηνοτροφική χρήση», καταλήγει, κατά πλειοψηφία, χωρίς τεκμηρίωση στο συμπέρασμα ότι η έκταση είναι γεωργική. Είναι, συνεπώς, απορριπτέοι, ως αβάσιμοι οι περί του αντιθέτου προβαλλόμενοι λόγοι ακυρώσεως.

11. Επειδή, οι λόγοι ακυρώσεως που στρέφονται κατά της 4120/16.7.2003 πράξεως του Διευθυντή της Διευθύνσεως Δασών Ηρακλείου, η οποία προσβάλλεται απαραδέκτως κατά τα προεκτεθέντα, είναι ομοίως απορριπτέοι.

12. Επειδή, ενόψει των ανωτέρω, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί.

Δια ταύτα

Απορρίπτει την αίτηση.

Διατάσσει την κατάπτωση του παραβόλου.

Επιβάλλει στην αιτούσα τη δικαστική δαπάνη του Δημοσίου, που ανέρχεται σε τετρακόσια εξήντα [460] ευρώ.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 28 Σεπτεμβρίου 2010

Η Προεδρεύουσα Σύμβουλος Η Γραμματέας

Α. Θεοφιλοπούλου Π. Μερτζανάκη

και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στις 5 Σεπτεμβρίου 2012.